

Sygn. akt II CZ 61/09

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Jan Katner (sprawozdawca)

SSA Barbara Trębska

w sprawie z powództwa W.M. i R.K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej w S.
oraz Prokuraturze Okręgowej w G.
o wydanie i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2009 r.,
zażalenia powoda W.M.
oraz zażalenia powoda R.K.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 27 lutego 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenia obu powodów i zasądza od W.M. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) i od R.K. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2009 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów W.M. i R.K. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 listopada 2008 r. Przyczyną odrzucenia skargi było nieprawidłowe jej opłacenie przez W.M., w sytuacji, gdy jest występującym we własnej sprawie radcą prawnym, zaś w przypadku R.K., przyczyną było własnoręczne sporządzenie skargi.

Obaj powodowie wnieśli zażalenia na powyższe postanowienie. W zażaleniu W.M. zarzucono naruszenie art. 23 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. przez błędne przyjęcie, że powodowie nie uiszcili opłaty stałej od skargi kasacyjnej, podczas gdy opłata ta została ustanowiona znakami opłaty sądowej naklejonymi bezpośrednio na skardze kasacyjnej, a jej wysokość, zdaniem skarżącego wynosiła 40 złotych. Podnosząc, że odrzucenie skargi musiało wynikać z oczywistej omyłki Sądu wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W zażaleniu R.K. zarzucono naruszenie art. 87¹ k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód nie był uprawniony do sporządzenia skargi kasacyjnej podczas, gdy jest on radcą prawnym mogącym występować w sprawie własnej. Ponadto zarzucono naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi jako wniesionej przez osobę nieuprawnioną, podczas gdy w rzeczywistości skarga została sporządzona przez radców prawnych występujących w sprawie własnej, a więc osoby uprawnione; także obrazę art. 12 w zw. z art. 14 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. poprzez błędne przyjęcie, że powodowie nie uiszcili opłaty stałej od skargi kasacyjnej, podczas gdy taka opłata została uiszczona znakami opłaty sądowej w kwocie 40 złotych, naklejonymi bezpośrednio na oryginale skargi kasacyjnej. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, podnosząc podobnie, jak W.M., że odrzucenie skargi nastąpiło, jego zdaniem w wyniku oczywistej omyłki Sądu Apelacyjnego. W odpowiedzi

Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa wniesiono o nie uwzględnianie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 87¹ § 1 k.p.c. wynika, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, zwane przymusem adwokackim. Przymus ten jest zniesiony, między innymi wtedy, gdy stroną postępowania jest osoba wykonująca wymieniony w przepisie zawód prawniczy (art. 87¹ § 2 k.p.c.).

Taka sytuacja występuje w przedmiotowej sprawie. Obaj powodowie są radcami prawnymi. Dlatego rację ma R.K., że nie należało kwestionować sporządzonej przez niego własnoręcznie skargi kasacyjnej. Z okoliczności wynika jednak, że wykonywany przez tego powoda zawód radcy prawnego nie został ujawniony Sądowi Apelacyjnemu i dlatego nie uwzględnił on tej, oczywistej przecież przesłanki dopuszczalnego sporządzenia skargi kasacyjnej przez samego powoda. W tym zakresie jego zażalenie jest uzasadnione, choć sąd nie ma obowiązku badać pozycji zawodowej wnoszącego pismo procesowe, jeśli on sam tego nie uczyni.

Zażalenia powodów z powodów zasadniczych nie mogą zostać uwzględnione. Na przeszkodzie temu stoją te same przepisy, które dają im przywilej samodzielnego występowania w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 marca 2005 r. III CZ 2/05 (Lex nr 150287) strony, które posiadają powyższy przywilej nie muszą osobiście występować we własnych sprawach, mogą skorzystać także z zastępstwa procesowego, jak każdy obywatel. Jeżeli jednak strony decydują się na osobiste wnoszenie skargi kasacyjnej, to „w konsekwencji nie powinny być traktowane odmiennie niż sami zawodowi pełnomocnicy.” Odnosi się to w szczególności do następstw nieprawidłowego opłacenia wnoszonych pism sądowych, w tym także do skargi kasacyjnej, podlegającej stałej opłacie, ze względu na przedmiot sprawy. Sąd I i II instancji określił ten przedmiot jako sprawę o wydanie i ustalenie, jako że wartości przedmiotu sporu nie dało się

inaczej ustalić. W aktach sprawy kwota ta jest różnie określana przez samych skarżących.

Zgodnie z art. 12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (u.k.s.c.), której naruszenie w zaskarżonym postanowieniu zarzuca się w zażaleniu R.K., ale już nie w zażaleniu W.M., opłatę stałą pobiera się w sprawach wymienionych w tym przepisie w wysokości nie niższej niż 30 złotych i nie wyższej, niż 5000 złotych. Z kolei, w art. 23 pkt 2 u.k.s.c., którego naruszenie w zaskarżonym postanowieniu zarzuca się w zażaleniu W.M., ale już nie R.K., od skargi kasacyjnej w wymienionych w tym przepisie okolicznościach pobiera się opłatę stałą w wysokości 40 złotych. Toteż skarżący uiszcili taką właśnie opłatę, która znajduje uzasadnienie, zdaniem W.M. w wymienionym art. 23 pkt 4 u.k.s.c., a zdaniem R.K., w art. 12 w zw. z art. 14 pkt 4 u.k.s.c., przy czym ten ostatni przepis (art. 14 pkt 4 u.k.s.c.) dotyczy, wedle jego treści - opłaty podstawowej, wynoszącej 30 złotych (art. 14 pkt 3 u.k.s.c.).

Tymczasem z akt sprawy wynika, że po pierwsze, skarżący nie kwestionują, iż mając uprawnienia radców prawnych i nie musząc korzystać z tzw. przymusu adwokackiego podlegają rygorom, które nakładają przepisy na zawodowych pełnomocników, w tym w zakresie obowiązku wniesienia należnych opłat, także wtedy, gdy są stroną postępowania przed Sądem Najwyższym. Po drugie, na etapie postępowania apelacyjnego ustalona została podstawa opłaty i sama opłata, a skarżący zostali wezwani do jej uiszczenia w wysokości 600 złotych i tę opłatę w takiej właśnie wysokości wnieśli. Nie jest zatem zrozumiałe, skąd się wzięło ich przekonanie, jako radców prawnych o podleganiu w tej samej sprawie, na etapie wnoszenia skargi kasacyjnej, opłacie w wysokości tylko 40 złotych, skoro nie kwestionują braku wezwania Sądu Apelacyjnego do uiszczenia innej opłaty, niż uprzednio wniesiona. Rodzi się wniosek, że przepisy, których naruszenie lub obrazę skarżący zarzucają Sądowi Apelacyjnemu przez wydanie zaskarżonego postanowienia, jak wynika z powyższego wyводу, albo nie powinny mieć zastosowania w odniesieniu do niniejszej skargi kasacyjnej, albo nie zostały naruszone. Uznać należy to drugie. W szczególności zatem nie został naruszony art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 87¹ k.p.c., stanowiące podstawę prawną zaskarżonego postanowienia, choć skarżący W.M. w ogóle zastosowania tego

przepisu przez Sąd Apelacyjny, od którego to postanowienia się odwołuje, nie kwestionuje, zaś R.K. powołane przepisy traktuje w zażaleniu rozdzielnie.

Nie można więc podzielić zarzutów skarżących i mając powyższe na uwadze zażalenie należało oddalić na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.